

De Heer Emir Kir
Staatssecretaris bevoegd voor het
Erfgoed
Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Regentlaan 21-23
1000 BRUSSEL

O/Ref : GM/BXL2.887/s360
Bijlage :

Brussel,

Mijnheer de Minister,

Betreft : BRUSSEL. Kolenmarkt 90-92. Voorstel tot het openen van een wettelijk onderzoek ter bescherming als monument van de bewaarde gevels.

Overeenkomstig de bepalingen van art. 222 §1 van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening, hebben wij de eer U voor te stellen de opening van het wettelijk onderzoek ter bescherming in overweging te nemen van hoger vermeld goed omwille van zijn historische en archeologische waarde.

Het goed is gelegen aan de Kolenmarkt, een aloude straat die deel uitmaakte van de historische West-Oost handelsroute doorheen de stad. Het pand zelf werd slechts door het aanpalende hoekhuis (hoek met Mussenstraat) gescheiden van het voormalige Olivetenhof en de eerste stadsomwalling, meer bepaald de Overmolenpoort (ook Anderlechtsepoort genoemd) via dewelke ze aansloot op de Klein Eilandstraat en de buiten de poort doorlopende Zenne. De Overmolenpoort werd in 1574 gesloopt en vervangen door de Bijstandsbrug, genoemd naar de kerk van de Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstand. Het pand ligt dus op een historisch strategische plaats en neemt een beeldbepalende plaats in ten overstaan van de kerk, waar ze het rechtstreekse kader van vormt

Van het pand gelegen op de nrs. 90-92 zijn vandaag nog alleen de voorgevel, de achtergevel en de kelders bewaard. Deze elementen zijn belangrijke overblijfselen van een monumentaal *breedhuis* dat, in tegenstelling tot de meer courante diephuizen, een eerder uitzonderlijk huizentype was. Tot voor enige tijd bleef de houten dakkap, parallel aan de straat, nog grotendeels bewaard. Vandaag is die echter volledig verdwenen, net zoals de volledige binnenstructuur.

De gevel aan de straatkant telt 5 traveeën en 3 bouwlagen, waarvan de bovenste grotendeels is ingestort. Op het gelijkvloers treft men winkelpuien aan, op de verdiepingen rechthoekige raamopeningen die in hoogte afnemen op de tweede verdieping. De gevel werd recentelijk ontleisterd, maar alle nog aanwezige elementen (de algemene gevelordonnantie, het baksteenparement, de natuurstenen negblokken, enz.) wijzen op een traditionele neoclassicistische lijstgevel uit de eerste helft van de 19de eeuw. De bouw van deze gevel dateert waarschijnlijk uit dezelfde periode als de kelders, overwelfd door troggewelven op metalen liggers (vervaardigd en gebruikt vanaf ca. 1840). De gevel verving een oudere gevel

die zich mogelijk meer naar voren bevond ten opzicht van de huidige rooilijn. Minstens uit dezelfde periode als de bewaarde gevel dateert de linker winkelpui. Het gaat om een driedelige pui met centrale inkomdeur geflankeerd door uitstalramen. Hoewel de typologie van de winkelpui opklimt tot de 18de eeuw, doet de aanwezigheid van een metalen I-vormige latei eveneens een datering rond 1840 vermoeden. De ontlastingsbogen boven de uitstalramen en deur wijzen op een mogelijke verbouwing. Een merkwaardig element zijn de nog bewaarde luiken : opgebouwd uit verticale geledingen schuiven de langs een metalen geleidingsrichel zijwaarts in de winkelwanden.

De monumentale achtergevel telt eveneens 5 traveeën en drie bouwlagen en is opgebouwd uit baksteen en natuursteen (lediaanse zandsteen). De gevelordonnantie met gaaf bewaarde negblokken met hollijst en sporen van vroegere kruiskozijnen wijzen op een traditionele renaissancearchitectuur. De gevel klimt dan ook minstens op tot de 17de, mogelijk tot de 16de eeuw. De verdiepte traveeën en de opvallende pilastervorm van de penanten, doorlopend over de verdiepingen, beklemtonen de monumentaliteit van het pand. De steigergaten boven de eerste verdieping en het ontbreken van neg- of hoekblokken aan de ramen van deze bouwlaag wijzen op een recentere toevoeging (mogelijk 19de-eeuws).

De Commissie is van mening dat de nog bewaarde delen van dit pand, meer bepaald de voorgevel inclusief de winkelpuien en de achtergevel een onmiskenbare erfgoedkundige waarde hebben en gezien hun historisch en archeologisch belang als monument beschermd moeten worden. Aangezien zowel de binnenstructuren en het dak volledig verdwenen zijn, kan hier ruimte zijn voor een eigentijdse ingreep in zoverre deze zich integreert met de te beschermen delen en in het historische stadswefsel. Maatregelen om de stabiliteit van de te behouden gevels te garanderen zouden zoveel mogelijk via de kelders dienen te gebeuren, aangezien die minder uitzonderlijke kenmerken vertonen. Ook de afbraak van de weinig waardevolle bijgebouwen op het binnenterrein kan de herwaardering van de achtergevel ten goede komen. Ten slotte meent de Commissie dat een verbinding met het bestaande hoekgebouw, hetgeen door de huidige eigenaar als mogelijke optie naar voren werd geschoven, mogelijk moet zijn, in zoverre de eigenheid van beide panden gerespecteerd blijft.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter